

«Екологія. Біологічні науки». 6 (58). Полтавський державний педагогічний університет. Полтава, 2007 б. С. 17 –22.

4. Гапон С.В., Гапон Ю.В. Участь родини Polytrichaceae (Bryophyta) у складі мохових угруповань Лісостепу України. Біологія та екологія. 2021, Том 7, № 1. С. 8-16.
5. Гапон С.В., Продайко І.О. Мохи родини Plagiotheciaceae Fleisch. у флорі Лісостепу України. «Теоретичні та прикладні аспекти вивчення, збереження та збагачення фіторізноманіття у науково-дослідних установах та навчальних закладах України» (присвячена 5-річчю заснування Хорольського ботанічного саду): матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, (м. Хорол, 4 жовтня 2018 р.). Полтава: ФОР Гаража, 2018. С. 47 – 50.

ФЛОРИСТИЧНЕ РІЗНОМАНІТТЯ ТРАВ'ЯНИСТИХ РОСЛИН МІСТА ХАРКОВА У 2022 РОЦІ

І.В.Каденко, К. Коваль, К. Лисицька.

*Комунальний заклад «Харківська гуманітарно-педагогічна академія»
kadenko19@ukr.net*

І. V. Kadenko, K. Koval, K. Lysytska.

FLORISTIC VARIETY OF HERBAL PLANTS THE CITY OF KHARKIV IN 2022

The territory of the city of Kharkiv is a complex natural and floral complex with a variegated alternation of natural, semi-natural and anthropogenic vegetation, and the flora of the city has common features with the Central European floristic region, which is confirmed by the leading families of angiosperms identified by us.

Key words: leading families of angiosperms, Asteraceae, Brassicaceae, Fabaceae, end Poaceae, city of Kharkiv.

Дослідження рослинного покриву та аналіз динаміки флори міста мають важливе як теоретичне, так і практичне значення. Саме тому всебічне дослідження сучасного стану урбанофлори та динамічної зміни є актуальною проблем сьогодення. Урбанізація призводить до природної флори, особливо рідкісних, з іншого боку створюються умови для поширення адвентивних видів або-ригенних видів. з головних завдань збереження фіто різноманітності є його інвентаризація з подальшим проведенням критичного аналізу флори, що створює наукову основу для моніторингу тенденцій антропогенної трансформації[2]. Метою нашої роботи було дослідження флористичного різноманіття трав'янистої рослинності міста Харкова, виявлення провідних родин покритонасінних рослин та порівняння наших даних з дослідженнями інших років.

Місто Харків – великий мегаполіс північного сходу України на південному кордоні лісостепової зони який характеризується особливими індивідуальними природними умовами, які склалися природно-флористичними комплексами, та залежать від історії формування та характеру використання території. Автори [1]

стверджують, що територію міста можна умовно розподілити два природно-флористичні комплекси: комплекс природної та напів-природної слабопорушеної рослинності та комплекс антропогенно трансформованої рослинності. Закономірно, що залишки природної рослинності здебільшого зустрічаються на околицях міста, а від периферії до центру спостерігається збільшення ступеня антропізації рослинності. Однак, достовірної закономірності розподілу рослин не виявлено. Таким чином, територія сучасного міста Харків є складним природно-флористичним комплексом зі строка-тим чергуванням природної, напівприродної та антропогенної рослинності.

Збір матеріалу ми проводили маршрутним методом у продовж липня на території шевченківського району міста Харкова. Для визначення видів застосовували порівняльно-морфологічний метод з використанням літературних джерел. Конспект флори складено за результатами обробки власних зборів. Номенклатуру таксонів подано за базою даних The Plant List [5] та системою APG IV [3,6].

За результатами наших спостережень було визначено 73 види вищих судинних рослин, що належать до 71 роду із 32 родини. Провідними родинами виявились Asteraceae, Brassicaceae, Fabaceae, та Poaceae. Провідні родини з нашого дослідження входять в десятку провідних родин України [4]. Ці показники близькі до аналогічних показників сусідніх з Україною територій, що належать до Бореального флористичного підцарству Голарктичного царства.

Наші цьогорічні спостереження підтверджує автор [2] яка наголошує що флора міста Харкова подібна флорі Бореальної області. Порядок розташування провідних родин вказує на спільні риси з Середньоєвропейською флористичною областю.

Загальновідомо, що середнє видове багатство на одну родину у флорі України становить 28 видів, що є високим показником і в цьому відношенні зближує нашу флору з більш південними. Наприклад, для флори Литви цей показник складає 18 видів, Польщі – 13, а для флори аридних субтропиків Середньої Азії – 27 видів [4]. За нашими спостереженнями провідні родини представлені наступними видами Asteraceae: *Tussilago farfara* L., *Ambrosia polystachya* DC., *Carduus hamulosus* subsp. *hamulosus* Ehrh., *Achillea millefolium* L., *Solidago rugosa* Mill., *Tragopogon pratensis* L., *Arctium lappa* L., *Xanthium strumarium* Lour., *Cirsium arvense* (L.) Scop., *Tanacetum vulgare* L., *Artemisia absinthium* L., *Artemisia vulgaris* L., *Lactuca serriola* L., *Helianthus tuberosus* L., *Bidens pilosa* L., *Cyclachaena xanthiifolia* (Nutt.) Fresen., *Erigeron annuus* (L.) Desf., *Cichorium intybus* L.; Brassicaceae: *Berteroa incana* (L.) DC., *Capsella bursa-pastoris* Medik., *Alliaria petiolata* (M.Bieb.) Cavara & Grande, *Lunaria rediviva* L., *Sisymbrium loeselii* L., *Lepidium rudera-*

L., *Lepidium appelianum* Al-Shehbaz; Fabaceae: *Astragalus cicer* L., *Melilotus albus* Medik., *Vicia cracca* L., *Trifolium pratense* L., *Medicago sativa* L. *Lotus corniculatus* L.; Poaceae: *Elymus repens* (L.) Gould, *Dactylis glomerata* L., *Calamagrostis canescens* (Weber) Roth, *Phragmites australis* (Cav.) Steud., *Bromus tectorum* L., *Lolium perenne* L.

Таким чином, територія міста Харкова має складний природно-флористичний комплекс зі строкатим чергуванням природної, напівприродної та антропогенної рослинності, а флора міста має спільні риси з Середньоевропейською флористичною областю, що підтверджують визначені нами провідні родини покритонасінних рослин Asteraceae, Brassicaceae, Fabaceae, та Poaceae.

Список використаних джерел

1. Гамуля Ю.Г., Звягинцева К.А. Особливості зонування місцезнаходження природної та антропогенної рослинності м. Харкова Вісник Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Серія: біологія 2010 Вип. 11, №905, С 43-54
2. Звягинцева К.А. Природна фракція урбанofлори Харкова Фіторізноманітність Східної Європи 2013, VII : 3 С 5-28.
3. Коул Т.С.Х., Хільгер Х.Х., Стівенс П.Ф., Мосякін С.Л., Одинцова А.В. 2019. Систематика квіткових рослин. Українська версія плакату про філогенію покритонасінних. Доступно за адресою: https://www.researchgate.net/publication/319351091_FILOGENIA_POKRITONASINNIH_-_Sistematika_kvitkovih_roslin_APP_Ukrainian
4. Кузьмшина І. Флора і рослинність України. Курс лекцій Луцьк: Друк ПП Іванюк В.П., 2016. – 152 с.
5. Список рослин The Plant List доступно за адресою: <http://www.worldfloraonline.org>
6. Angiosperm Phylogeny Group. An update of the Angiosperm Phylogeny Group classification for the orders and families of flowering plants: APG IV. Botanical Journal of the Linnean Society, 2016. 181(1): 1–20. <https://doi.org/10.1111/boj.12385>;

ОСОБЛИВОСТІ ПОШИРЕННЯ *IMPATIENS GLANDULIFERA* ROYLE (BALSAMINACEAE) У ГІГРОФІЛЬНИХ ЕКОТОПАХ М. ПОЛТАВИ

О. В. Клепець
Полтавський державний медичний університет
gidrobiolog@gmail.com
O. Klepets

FEATURES OF THE DISTRIBUTION OF *IMPATIENS GLANDULIFERA* ROYLE (BALSAMINACEAE) IN THE HYGROPHILIC ECOTOPES OF POLTAVA CITY

The features of distribution of the adventitious species *Impatiens glandulifera* Royle in hygrophilous ecotopes of the urban area are analyzed, specific localities for the city of Poltava are